

NOTA

**OPTIMAAL ONDERWIJS IN EEN NIEUWE
DEMOGRAFISCHE REALITEIT**

**STICHTING PRIMAIR ONDERWIJS
VENRAY**

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
1. Inleiding	3
1.1. Demografische ontwikkelingen en hun gevolgen	3
1.2. Richtinggevende notitie	4
1.3. Opdracht van de werkgroep “Optimaal onderwijs in een nieuwe demografische realiteit”	4
1.4. Opbouw notitie	5
2. Ontwikkelingen en Uitgangspunten	6
2.1. Ontwikkelingen primair onderwijs	6
2.2. Visie op de kwaliteit van onderwijs	6
2.3. Passend onderwijs	7
2.4. Integraal leiderschap	8
2.5. Samengaan van onderwijs en opvang	8
2.6. De optimale schoolorganisatie	9
2.7. Samenwerking met andere partners	9
3. Beleidskader voor optimaal onderwijs in een nieuwe demografische realiteit	10
4. Besluitvorming	11
Bijlage 1 – Verplaatsen en kleurverschieten	12
Bijlage 2 – Inrichting van het basisonderwijs in Nederland	13
Bijlage 3 - Tijdpad	15
Bijlage 4 - Visie SPOVenray op kwaliteit van onderwijs	17
Bijlage 5 - Reactie SPOVenray op het adviesrapport	18
Bijlage 6 - Concrete cijfers schooljaar 2010 -2011	20
Bijlage 7 - Uitgangspunten beleidskader	22

Voorwoord

SPOVenray heeft in januari 2010 de conceptnota “Optimaal Onderwijs in een nieuwe demografische realiteit” gepresenteerd ten behoeve van het medezeggenschapstraject binnen de stichting en het maatschappelijk debat binnen de gemeenschap van Venray.

Als gevolg van dit traject heeft de GMR wijzigingsvoorstellen gedaan en heeft de gemeenschap van Venray middels de gemeenteraad ook gereageerd.

De gemeenteraad van Venray heeft een onderzoek gelast om de financiële en onderwijskundige afwegingen van SPOVenray op juistheid en billijkheid te controleren. Daarnaast is de mogelijkheid gegeven om met alternatieven te komen die de problemen van de ontgroening kunnen oplossen. Hiertoe is een adviesgroep ingesteld. Deze heeft in oktober 2010 een advies uitgebracht aan de gemeenteraad en SPOVenray.

SPOVenray had al op voorhand toegezegd dat indien de alternatieve oplossingen voldoen aan de criteria die gesteld worden aan de eigen oplossingsmogelijkheden, deze alternatieven in deze nota en/of in de nog te ontwikkelen uitvoeringsplannen zullen worden meegenomen.

SPOVenray heeft dan ook diverse aanbevelingen direct verwerkt in deze beleidsnota. Voor een volledige reactie zie bijlage 5.

1. Inleiding

1.1 Demografische ontwikkelingen en hun gevolgen

Sinds 3 jaar wordt SPOVenray geconfronteerd met een daling van het aantal leerlingen van gemiddeld 3 % per jaar. Het leerlingaantal is vanaf 2007 al gedaald van 4261 naar 3967 leerlingen in 2009 en 3781 in 2010. Volgens de prognose zal dit aantal in 2020 gedaald zijn naar 2982 leerlingen. Dit geeft aan dat vanaf laatste teldatum nog een daling van 800 leerlingen te verwachten is.

Als scholen kleiner worden, wordt direct gekort op de inkomsten van de school. Dat betekent dat er minder geld komt voor de leerkrachten, het gebouw en de leermiddelen. Dit heeft als gevolg gedwongen ontslag van medewerkers, leegstand in de schoolgebouwen en de materiële instandhouding van scholen staat onder druk. Omdat in eerste instantie de gebouwelijke kosten hetzelfde blijven door beperkte leegstand per school, moet al snel extra bezuinigd worden op personele middelen. Met name het moeten bezuinigen op leerkrachten brengt de kwaliteit van het onderwijs in gevaar. Minder leerkrachten in een school betekent minder jaargroepen met meer kinderen in de groep en/of meerdere jaargroepen bij één leerkracht. Op grotere scholen zijn er meer organisatorische mogelijkheden om dit geplooid te krijgen dan op de kleinere scholen. SPOVenray wil de kwaliteitsnorm van het onderwijsaanbod onveranderd hoog handhaven. Elk kind moet een passend onderwijsaanbod krijgen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen binnen een positief pedagogisch klimaat.

Daar waar SPOVenray zich zorgen moet gaan maken over de kwaliteit van het onderwijs, wil zij ingrijpen op basis van uitgezet beleid, dat in deze nota is vastgelegd. Wat SPOVenray niet wil, is afwachten en pas in actie komen als een school in grote problemen komt. SPOVenray kiest voor proactief beleid om te voorkomen dat er sterfhuisconstructies gaan ontstaan. SPOVenray begrijpt dat dit diep zal ingrijpen in de gemeenschap en invloed zal hebben op de leefbaarheid, met name in de kerkdorpen, maar weet ook dat geen enkele ouder genoeg zal nemen met een mindere kwaliteit van onderwijs. Terecht zullen deze ouders een andere SPOV-school zoeken waar de kwaliteit van onderwijs wel gegarandeerd is.

SPOVenray realiseert zich dat als gevolg van de actuele demografische ontwikkelingen een heel ander instandhoudingsbeleid van scholen moet worden gevoerd dan voorheen.

SPOVenray en haar rechtsvoorgangers hebben conform haar statuten, in de jaren van hun bestaan alle bestaande scholen, groot en klein, opgehouden, waarbij de kwaliteit van het onderwijs aanzienlijk gegroeid is door grote inzet en bekwaamheid van onze leerkrachten. SPOVenray heeft dit gedaan vanuit haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.

De door het ministerie vastgestelde opheffingsnorm van de scholen in Venray ligt bij 76 leerlingen. SPOVenray laat zien dat zij zich uitermate heeft ingespannen om de scholen met minder dan 76 leerlingen te behouden door ontheffing aan te vragen. Dit wordt toegestaan door de minister, omdat de gezamenlijke scholen van SPOVenray een hoger gemiddeld aantal leerlingen hebben dan de opheffingsnorm. Dankzij het feit dat SPOVenray door een aantal fusies relatief veel scholen aanstuurt, konden de kleine scholen tot dusver gehandhaafd blijven. Dit heeft SPOVenray altijd gedaan omdat zij zich bewust is van de belangrijke rol die de school speelt in de leefbaarheid van de dorpen. Door de nieuwe demografische ontwikkelingen kan dit beleid niet worden gecontinueerd. In de voorliggende nota is neergelegd binnen welke randvoorwaarden de kwaliteit van onderwijs kan worden gewaarborgd.

1.2. Richtinggevende nota

De nota “Optimaal onderwijs in een nieuwe demografische realiteit” is bedoeld als een richtinggevend document voor de organisatieontwikkeling van SPOVenray in de komende jaren. De primaire doelstelling van deze ontwikkeling is het blijvend garanderen van de kwaliteit van het onderwijs op onze scholen. Daarbij is vanuit zorgvuldig werkgeverschap de taakbelasting van leerkrachten voor SPOVenray een belangrijk criterium. Vanuit het belang dat wij hechten aan de leefbaarheid van de wijken en de dorpen zoeken wij intensieve samenwerking met relevante partners in de gemeente Venray, zoals gemeente, politie, Wonen Venray, wijk- en dorpsraden, etc. Bovenstaand is gebaseerd op het Strategisch Beleidsplan van SPOVenray. Richtinggevend houdt voor ons in, dat enerzijds de huidige ervaren problemen als sterk teruglopende aantallen leerlingen met 25% tot 35% op alle scholen op korte en middellange termijn worden opgelost. Anderzijds worden zich aandienende kansen telkenmale beoordeeld tegen de achtergrond van de in deze nota beschreven ontwikkelingsrichting.

Door de aanzienlijke daling van de leerlingaantallen was het nodig de vigerende “Visienota 2015”, opgesteld in 2005, te herzien.

Met nadruk stellen wij dat we bij het uitvoeren van het in deze nota voorgestane beleid mede afhankelijk zijn van externe partijen zoals de gemeente.

Als vervolg op deze nota zullen projectplannen worden opgesteld voor realisering van de diverse deelprojecten voor scholen of groepen van scholen. In deze projectplannen zullen de in deze nota uitgesproken voornemens per situatie worden omgezet in acties die nodig zijn. Deze acties worden vervolgens in de tijd geplaatst.

De nota “Optimaal onderwijs in een nieuwe demografische realiteit” zal allereerst in het College van Bestuur en het directieoverleg en vervolgens in de Raad van Toezicht worden besproken. Na deze gesprekken wordt de definitieve richtinggevende nota opgesteld. Deze definitieve nota wordt vervolgens ter besluitvorming voorgelegd aan het College van Bestuur en voor goedkeuring aan de Raad van Toezicht.

Daarna volgen de medezeggenschapsprocedures en overleg met alle geledingen van SPOVenray, ouders, de dorpsraden en de politiek. De GMR heeft instemmingsrecht over het beleid, de MR-en hebben instemmingsrecht over de wijze van uitvoering van het beleid en de gevolgen ervan.

1.3. Opdracht van de werkgroep “Optimaal onderwijs in een nieuwe demografische realiteit”

Aanleiding voor deze nota is gelegen in het feit dat het huidige beleid niet meer uit te voeren is als gevolg van de actuele ontwikkelingen omtrent huisvesting, management, leerlingaantallen en financiën.

Afspraken binnen het huidige beleid zijn :

- In 1996 zijn de voedingsgebieden afgeschaft ten gunste van de vrije keuzemogelijkheid van ouders. Dit beleid is tijdens de fusie van 2003 bevestigd;
- Het streven om in de kerkdorpen een eigen onderwijsvoorziening te houden;
- De toezegging om te kijken naar aannamebeleid als middel om leerlingstromen te reguleren.

Actuele ontwikkelingen:

- De daling van het leerlingenaantal in zowel Venray Centrum als in de kerkdorpen;
- De daling van de werkgelegenheid voor SPOVenray als gevolg hiervan;
- De behoefte aan brede scholen/ integrale kindcentra;
- De realisatie van de Droom van Venray;
- De verdere vormgeving van Samenwerkingsschool Estafette als brede school;
- De directe bedreiging voor onderwijskwaliteit van de kleinste scholen in Heide, Vredepeel, Veulen en Castenray.
- De financiële situatie van SPOVenray en aangekondigde bezuinigingen door de overheid.

Het College van Bestuur van SPOVenray heeft een werkgroep in 2009 de opdracht gegeven om een perspectief te schetsen voor blijvend goed onderwijs en management en goed gefaciliteerde teams op de scholen van SPOVenray. Tevens moest rekening gehouden worden met een adequate spreiding van scholen, zodat alle kinderen zo dicht mogelijk bij huis naar school kunnen gaan. Op basis van de nota kan mede een verantwoord meerjaren investeringsplan op huisvestingsgebied worden opgesteld. De werkgroep diende buiten de eerder genoemde afspraken rekening te houden met de volgende gegevens en ontwikkelingen:

- Een kwalitatief goed onderwijsaanbod, waarbij geanticipeerd wordt op passend onderwijs.
- Het handhaven van de huidige verdeling van RK, PC en openbare scholen binnen Venray.
- Het streven van SPOVenray om samen met Stichting Peuterspeelzalen Venray, Stichting KinderWereld Venray en Spring Kinderopvang kindcentra in elke wijk en zo mogelijk in elk kerkdorp te realiseren. In deze kindcentra bieden SPOVenray en andere partners dagarrangementen voor kinderen en ouders. Gezien de daling van het aantal leerlingen zal in Venray veel ruimte beschikbaar komen in de schoolgebouwen. Dit biedt mogelijkheden om de beoogde kindcentra te ontwikkelen. Uiteraard wordt gekeken naar andere partners die een belangrijke rol kunnen spelen in het vormen van dagarrangementen. We denken hierbij aan samenwerking met sport-, cultuur-, dorps- en wijkorganisaties.
- Het samengaan van onderwijs en opvang in 2015, zoals is aangekondigd door de staatssecretaris.
- De ontwikkeling in leerlingenaantallen voor de periode 2008/2020, volgens de leerlingprognose 2009 en de provinciale nota "Demografische voorsprong: kwaliteitsslag onderwijs".
- Een evenwichtige geografische spreiding van de scholen.
- De ontstane daling van het aantal leerlingen van SPOVenray door de komst van de Montessorischool.
- De dreigende leegstand met een oppervlakte van 5700 m², berekend volgens de nieuwe huisvestingsverordening.
- Het efficiënt gebruiken van de schoolgebouwen passend bij de leerlingaantallen. De wens is om zoveel mogelijk zonder dependances te werken en zoveel mogelijk leegstand te voorkomen.
- De toenemende financiële noodzaak om scholen samen te voegen. SPOVenray sloot het boekjaar 2008 voor het eerst in haar bestaan met een verlies af. Dit geldt ook voor het boekjaar 2009.
- De bezuinigingen als gevolg van economische crisis opgelegd door het ministerie met ingang van schooljaar 2010-2011 waaronder een korting op de gelden van Bestuur en Management van € 250.000 per jaar.
- Het in hoog tempo afnemen van de vrije reserves van SPOVenray als gevolg van bovenstaande financiële knelpunten die ten laste zullen komen van de vrije reserves.

Daar waar sprake is van het samengaan van scholen beogen we fusies van scholen (zie bijlage 1).

1.4. Opbouw nota.

In deze nota wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de landelijke ontwikkelingen in en rond het primair onderwijs. Vervolgens schetsen we onze voorwaarden voor een optimale schoolorganisatie. In hoofdstuk 3 staan de nu (2010) bekende gegevens voor Venray-kern. In hoofdstuk 4 staan deze gegevens voor Venray-kerkdorpen

2. Ontwikkelingen en uitgangspunten

2.1 Ontwikkelingen primair onderwijs

Deregulering en vergroting van de autonomie voor schoolbesturen hebben er in de afgelopen jaren toe geleid dat het College van Bestuur een steeds grotere beleidsruimte heeft gekregen met betrekking tot de kerntaak om een goed onderwijsaanbod te verzorgen voor de kinderen van Venray en regio. De eigen zeggenschap over de manier waarop doelen in het onderwijs worden bereikt zal de komende jaren verder toenemen. Door de ontwikkeling van lumpsum heeft het College van Bestuur een steeds grotere beleidsvrijheid en grotere verantwoordelijkheid. Echter in de praktijk is gebleken dat als gevolg van de huidige economische crisis de minister in staat is om stevig te bezuinigen op de lumpsumvergoedingen waardoor deze beleidsruimte onmiddellijk weer beperkt wordt. Dat kan van de één op de andere dag gebeuren. Bij het vormgeven van het primair onderwijs in Venray en omstreken spelen de consequenties van deze landelijke ontwikkelingen een grote rol. We schetsen hoe SPOVenray deze landelijke ontwikkelingen heeft vorm gegeven in haar beleid. We richten ons daarbij vooral op, de kwaliteit van het onderwijs, de professionaliteit van de leerkrachten, de schoolorganisatie en het management van de school.

2.2. De kwaliteit van onderwijs

Visie op onderwijs

De visie op onderwijs van SPOVenray staat verwoord in het Strategisch Beleidsplan Leerkrachtig: SPOVenray is een organisatie met en van blijvende betekenis voor kinderen, leraren en samenleving. Een leerarrangement voor elk kind. (zie bijlage 4)

Bij het bepalen van de kwaliteit van het onderwijs betreft SPOVenray een 6-tal indicatoren.

In willekeurige volgorde:

- een goed pedagogisch klimaat
- sociaal welbevinden van kinderen
- passende onderwijsopbrengsten
- hoog kwalitatief onderwijsaanbod
- vakbekwame leerkrachten
- goed functioneren zorgsysteem en management.

Goed pedagogisch klimaat

Om een goed pedagogisch klimaat te kunnen realiseren heb je een bepaald aantal kinderen nodig. Opvoeden is in eerste instantie een zaak van ouders. Toch komt opvoeden ook constant voor binnen het onderwijs. Opvoeden binnen de schoolcontext betekent normen en waarden aanleren, voorbeeld geven en voorbeeld zien, maar ook ongewenst gedrag zien om te zetten in gewenst gedrag. Naast volwassenen hebben kinderen hier ook leeftijdsgenoten voor nodig. Dit om ook andersoortig gedrag te zien en eigen gedrag te reflecteren aan volwassenen en leeftijdgenoten, enz.

Hierbij speelt ook het **sociaal welbevinden van kinderen** een rol. Kinderen in een te kleine school zitten met weinig tot heel weinig leeftijdsgenoten in de groep. Dus jarenlang geen tot weinig keuze in vriendschappen. Deze kinderen zitten ook jaren achter elkaar bij dezelfde leerkracht. De verhouding kan jarenlang een goede zijn, maar ook jarenlang een slechte. In het laatste geval kan dat flinke gevolgen hebben.

Breinonderzoek wijst uit dat onderwijs effectiever en efficiënter is bij het gebruik van coöperatieve werkvormen.

Het geheel wordt nog efficiënter en effectiever als er wordt uitgegaan van meervoudige intelligentie.

Bij **passende onderwijsopbrengsten** bedoelen we de leerresultaten van de leerlingen op de specifieke school. De leeropbrengsten op de ene school mogen anders zijn dan op de andere. Dat heeft te maken met de populatie. Alle scholen moeten voldoen aan de door de inspectie gehanteerde kwaliteitsnorm “Elk kind moet een passend onderwijsaanbod krijgen om zich optimaal te ontwikkelen”.

Het **hoog kwalitatief onderwijsaanbod** staat dus enorm onder druk.

Een krimpende school krijgt steeds minder inkomsten. Er is steeds minder formatie voor de school, dus minder formatie voor directeur, ib’er en leerkrachten. Er komen steeds minder groepen met meer leerlingen in de totale groep. Echter de opbrengsten moeten er wel zijn.

Hoe **bekwaam een leerkracht** ook is, de enorme verscheidenheid aan leerlingen in verschillende groepen kan niet adequaat bediend worden.

Op basis van goed werkgeverschap moeten we de belastbaarheid van leerkrachten heel consciëntieus in de gaten houden, want leerkrachten voelen zich enorm verantwoordelijk voor hun werk.

In het inspectieverslag “De staat van het onderwijs 2008/2009” (meest recent) staat:

“Kleinere scholen zijn evenals vorig jaar vaker zwak of zeer zwak dan grotere scholen, omdat hun leerlingen vaker onvoldoende presteren dan leerlingen op grotere scholen. De inspectie beoordeelt ook de afstemming van instructie en verwerking op onderwijsbehoeften van leerlingen op kleine scholen vaak als onvoldoende. Omdat leraren hier altijd lesgeven aan combinatiegroepen is afstemming extra van belang. De kwaliteit van het onderwijs op kleine scholen is bovendien kwetsbaar, omdat de impact van één zieke of minder competente leraar relatief groot is”

Hiernaast zien we een aantal ontwikkelingen die het werk op de basisscholen in de toekomst nog zwaarder zullen maken:

- lumpsum en bezuinigingen.
- Integrale kindcentra en brede scholen: samengaan van onderwijs en opvang in 2015.
- Steeds grotere verantwoording van de inzet van middelen in relatie tot de behaalde resultaten.
- Andere rol van de directeur: onderwijskundig leider en aanstuurder van professionals.
- Andere rol van de leerkracht: van docent naar begeleider van het leerarrangement van een kind.
- Referentiekader doorlopende leerlijnen taal en rekenen.
- Wet “Passend Onderwijs”.

2.3 Passend Onderwijs:

Onderwijswetgeving en de maatschappelijke wens geven aan dat kinderen nog meer dan nu het geval is op de eigen school een betekenisvol onderwijsaanbod dienen te krijgen dat goed aansluit op de ontwikkelings- en opvoedingsvragen van het kind; dus onderwijs dat past bij de leer- en ontwikkelvragen van ieder kind. SPOVenray heeft zich dit ook als doel gesteld binnen haar strategisch beleidsplan.

Dit vraagt grote inspanning van leerkrachten om meer specifieke deskundigheid te ontwikkelen. Daarnaast is het van belang om een goede zorgstructuur en leerlingbegeleiding in te richten op scholen. Dit om het onderwijs- en ontwikkelaanbod nog nadrukkelijker aan te laten sluiten op wat kinderen nodig hebben, van hoog- en meerbegaafde tot zwak lerende kinderen.

Van leerkrachten mag verwacht worden dat zij dit kunnen realiseren. SPOVenray gaat er vanuit dat de leerkrachten in staat zijn om twee onderwijsinhoudelijke hoofdlijnen aan te bieden met de daarbij behorende differentiaties voor kinderen die dit nodig hebben. Tevens mag van hen verwacht worden dat zij in staat zijn om met andere professionals samen te werken in het belang van de ontwikkeling van het kind.

Dit betekent :

- de leervraag van het kind staat centraal;
- het kind bevindt zich op school in een uitdagende leeromgeving;
- elk kind heeft recht op een passend leerarrangement.

Centrale waarden/opdrachten zijn de volgende begrippen:

- sociale redzaamheid;
- coöperatief leren;
- communiceren;
- blijvende ontwikkeling;
- uitgaan van het ontwikkelingsperspectief van dit kind;
- werken met andere professionals (binnen en buiten de school);
- goede aansluiting bij het VO;
- ICT;
- goede afstemming met ZAT/PCL inzake zorgvragen.

Dus:

- verdergaande professionalisering van directie en vooral leerkrachten;
- het ontwikkelen van specialisme
- het ontwikkelen van een goed functionerend zorgsysteem
- steeds grotere verantwoordelijkheid en verantwoording bij de scholen.

2.4 Integraal leiderschap:

SPOVenray kiest voor integraal leiderschap en legt veel verantwoordelijkheden op schoolniveau.

Bij het management van een school is een integrale aanpak vereist. Voorbeelden van opdrachten en ontwikkelingen die deze integrale aanpak noodzakelijk maken zijn:

- het bieden van optimale onderwijskansen aan alle leerlingen, gericht op de brede ontwikkeling en het verbeteren van de leerresultaten (passend onderwijs);
- de implementatie van integraal personeelsmanagement gericht op werving, professionalisering en behoud van personeel en zorgvuldige mobiliteit;
- de verantwoording van de inzet van de middelen in relatie tot de behaalde resultaten aan bestuur, ouders en overheden;
- de verbreding van de school van een pedagogisch/onderwijskundige eenheid naar een participant in het (lokaal) jeugdbeleid middels een brede school;
- het voorkomen dat scholen financiële risico's lopen, waardoor deze niet meer in stand kunnen worden gehouden, bijvoorbeeld door leegstand.

2.5 Samengaan van onderwijs en opvang

SPOVenray heeft in haar missie en in het strategisch beleidsplan aangegeven dat zij streeft naar dagarrangementen van 0 tot 13 jaar. De school functioneert dan als een belangrijk onderdeel van de integrale kindcentra. SPOVenray is hiervoor een bestuurlijke verbinding aangegaan met de Stichting Peuterspeelzalen en de stichting KinderWereld voor kinderopvang.

Recentelijk heeft het ministerie aangekondigd dat in de toekomst (2015) kinderen vanaf 2 jaar al naar de basisschool zullen gaan. Het peuterspeelzaalwerk, dagopvang en buitenschoolse opvang zullen samen met de basisschool binnen één gebouw gehuisvest worden met als doel te groeien naar de gewenste integrale kindcentra. Uit onderzoek blijkt dat dit alleen organisatorisch en financieel haalbaar is bij een bepaalde omvang van de basisschool.

2.6 De optimale schoolorganisatie

In deze paragraaf trekken we conclusies uit de voornoemde ontwikkelingen.

Een optimale school voldoet aan de volgende voorwaarden:

In de scholen van SPOVenray is de onderwijskwaliteit hoog. Dit wordt via interne monitoring vastgesteld en ook de inspectie spreekt hierover haar oordeel uit.

In de scholen van SPOVenray heeft de directeur geen groepsverantwoordelijkheid of lesgevende taken. Om de gegeven taken als directeur optimaal uit te kunnen voeren en de verantwoordelijkheid daadwerkelijk waar te kunnen maken dient de directeur zich volledig te kunnen concentreren op het directeurschap. Echter, de kwetsbaarheid van de schoolorganisatie neemt wel toe naarmate de sturingsverantwoordelijkheid bij één persoon berust. Op een grotere school wordt vormgegeven aan een middenkader, hierbij denken we aan bijvoorbeeld bouwcoördinatoren.

In de schoolorganisatie is ruimte voor een goede facilitering van leerkrachten, coördinatoren, specialisten en deskundige ondersteuning.

In de scholen is sprake van een goed functionerend zorgsysteem, gebaseerd op de afspraken binnen WSNS.

Scholen maken werk van een professionele cultuur: medewerkers die zich verantwoordelijk weten voor hun eigen werk, (werk)relaties én hun gedrag. Er zijn ook scholen die het concept van 'leren met elkaar' hebben omarmd: samen problemen oplossend en ondernemend leren.

We vinden dat de professionele leerkrachten in staat moeten worden gesteld om zich te richten op hun kerntaak: het begeleiden van leerlingen en het verzorgen van goed onderwijs. We zien dat in toenemende mate specialisme bij leerkrachten noodzakelijk wordt

Scholen worden in toenemende mate lerende organisaties, met lerende mensen die individueel en in teamverband werken aan hun eigen ontwikkeling en die van de school.

Daarnaast moeten ook andere schooltaken naar behoren worden uitgevoerd, waarbij we denken aan optimale ruimte voor Interne Begeleiders, de coördinatie van diverse onderwijskundige ontwikkelingen als techniek, ICT, cultuur, milieu, en dergelijke, allerhande activiteiten als festiviteiten, sportdagen, door vakleerkrachten en onderwijs ondersteunend personeel, zoals conciërges en administratief medewerkers. Deze menskracht is nodig om het onderwijsproces te ondersteunen en te versterken.

In het kader van passend onderwijs, coöperatief leren en sociaal welbevinden van kinderen is het een voorwaarde dat de school een evenwichtige opbouw van de leerlingenpopulatie kent.

De school dient zich financieel te kunnen redden met de door het ministerie verstrekte inkomsten. Dit betekent dat leegstand niet voor rekening van de school kan komen. Deze dient dan bij derden te komen liggen, zoals o.a. huurders, de gemeente e.d.

Daar waar sprake is van een kleine school (50- 100 leerlingen) dient een kleine scholen convenant opgesteld en getekend te worden tussen SPOVenray, gemeente en dorps- of wijkraad, waarin bindende afspraken zijn gemaakt omtrent de instandhouding van de betreffende kleine school.

Jaarlijks zal dit gemonitord worden door SPOVenray en is onderwerp van gesprek met de gemeente, wijk- en dorpsraden.

De school is partner in een brede school of een integraal kindcentrum.

2.7 Samenwerking met andere partners

Dit beleid kan niet alleen door SPOVenray worden uitgevoerd. Samenwerking met ouders, gemeente en wijk- en dorpsraden is onontbeerlijk.

Van de gemeente mag verwacht worden dat zij haar verantwoordelijkheden neemt voor de regierol bij het creëren van integrale kindcentra, bij het zorg dragen voor goede huisvesting waaronder ook het terug nemen en/ of passend verhuren van de (deels) leegstaande gebouwen, meewerkt aan een veilige weg naar school en daar waar nodig leerlingenvervoer regelt. Voor de kleine scholen wordt een convenant kleine scholen opgesteld met gemeente, dorps- of wijkraad en SPOVenray. Het lijkt SPOVenray wenselijk dat ouders in het kader van de leefbaarheid de kinderen gezamenlijk naar een andere school laten gaan, indien fusie onvermijdelijk is.

3. Beleidskader voor optimaal onderwijs in een nieuwe demografische realiteit

Gezien alles wat beschreven staat in de voorgaande paragrafen, na bestudering van het adviesrapport en de suggesties vanuit de GMR hanteert SPOVenray het hieronder beschreven beleidskader bij de uitvoering van het beleid:

Scholen gaan functioneren als partner in een brede school of in een integraal kindcentrum.

Omdat grote scholen minder kwetsbaar zijn dan kleine scholen maakt SPOVenray onderscheid in kleine scholen van minder dan 100 leerlingen en grotere scholen.

Een school met minder dan 8 groepen heeft een eigen locatie maar deelt het management en de overhead met een andere school.

Voor de in stand houding van de kleine scholen worden in een “Convenant kleine scholen” afspraken gemaakt tussen SPOVenray, de gemeente en de dorps- of wijkraad.

Er wordt jaarlijks geëvalueerd:

- a. of de kwaliteit van het onderwijs nog in orde is;
- b. de leerling-populatie evenwichtig is opgebouwd;
- c. het leerlingaantal boven de 50 is;
- d. de leegstand niet rust op de exploitatie van de kleine scholen maar ten laste komt van de gemeente;
- e. de school met inspanning van dorp of wijk in stand gehouden kan worden.

Om een te rigide besluitvorming te voorkomen zal bij elke jaarlijkse monitoring de vraag beantwoord moeten worden of de kleine school voldoet aan de gestelde criteria. Het gaat hierbij om de centrale vraag of de school onderwijskundig en bedrijfsmatig goed functioneert en kan voortbestaan.

Wanneer uiteindelijk blijkt dat een kleine school onderwijskundig en/of bedrijfsmatig op twee van de hierboven benoemde criteria niet voldoet en in de toekomst niet kan gaan voldoen, dan vindt er binnen twee jaar fusie plaats met een andere school.

Keuze van de school waarmee wordt gefuseerd en de toekomstige locatie zijn onderwerp van zorgvuldige afweging en overleg met de teams, ouders, gemeente en wijk-of dorpsraad. Dit alles wordt vastgelegd in een fusie effect rapportage die wordt voorgelegd aan de MR-en van de betrokken scholen, die instemmingsrecht hebben.

Bij scholen groter dan 100 leerlingen is het schoolgebouw maatgevend voor het maximaal aantal leerlingen.

SPOVenray zal verstevigd inzetten op de deskundigheidsbevordering van de leerkrachten van kleine scholen, waaronder het creëren van een specifiek netwerk.

Een passende geografische en denominatieve spreiding van scholen wordt gerealiseerd.

Het lerarenkorps zal middels natuurlijk verloop en gedwongen ontslag zodanig moeten inkrimpen, dat deze past binnen de personele vergoedingen die SPOVenray hiervoor ontvangt van het Rijk.

4. Besluitvorming

Criteria voor besluitvorming als gevolg van deze nota zullen zijn:

- a. de kwaliteit van het onderwijs, anticiperend op passend onderwijs;
- b. het pedagogisch klimaat op de scholen;
- c. een evenwichtige opbouw van de leerling-populatie
- d. het sociaal welbevinden van kinderen en teamleden
- e. de redelijke taakbelasting van de medewerkers;
- f. een bij de personele inkomsten passend lerarenbestand;
- g. de financiële haalbaarheid om instandhouding te bekostigen/ kleine scholen convenant
- h. een schoollocatie die open kan blijven bij een minimale omvang van 50 leerlingen, inclusief een beperkte overhead en onder management van een andere school, mits a t/m g positief beoordeeld zijn.

Besluitvorming vindt als volgt plaats: na een positief advies van de directeuren neemt het College van Bestuur een voorgenomen besluit. Dit besluit wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Toezicht. Indien de goedkeuring wordt verkregen, gaat de nota de medezeggenschap in.

De GMR beslist over het voorgenomen beleid. Zij heeft in deze instemmingsrecht. De inspraak termijn is 8 weken, maar indien nodig kan in goed overleg en onderbouwd met een gefundeerde argumentatie deze termijn worden verlengd.

Omdat deze nota een grote impact zal hebben op de Venrayse gemeenschap kiest SPOVenray ervoor om in deze medezeggenschapsfase ook het maatschappelijk debat te gaan voeren met de ouders, de dorpsraden en de gemeenteraad. Uiteraard wordt ook het College van B en W tijdig geïnformeerd.

Nadat deze nota de instemming heeft verkregen van de GMR stelt het College van Bestuur de beleidsnotitie definitief vast en geeft de Raad van Toezicht haar toestemming.

Na deze vaststelling zullen projectgroepen van vertegenwoordigers van de school, ouders, gemeente en andere belanghebbenden worden ingericht om voor de direct betrokken scholen een projectplan op te stellen voor een oplossing op maat inclusief een fusie effectrapportage.

De instemming voor de wijze waarop tot fusie wordt gekomen en de gevolgen ervan voor ouders, personeel en kinderen worden aan de betrokken school MR-en voor instemming voorgelegd. Indien er sprake is van een convenant kleine scholen zal dit meegenomen worden in de uitvoeringsplannen.

Evaluatie.

Indien omstandigheden fundamenteel veranderen, vergeleken met de situatie tijdens opstelling van dit beleid, zullen nieuwe afwegingen worden gemaakt en kunnen op basis van voortschrijdend inzicht andere keuzes worden gemaakt. Daarnaast zal elke twee jaar een evaluatie plaatsvinden en kan het beleid op basis van ervaringsgegevens worden aangepast.

Slotwoord:

Op langere termijn zal de evaluatie parallel gaan lopen met de schoolplanperiode. Met deze nota leggen we een visie neer voor de komende vier jaren. We realiseren ons dat we in deze nota verregaande uitspraken doen. Dit doen we omdat we blijvende kwaliteit van ons onderwijs willen bewerkstelligen. We zijn bereid tot een ongetwijfeld boeiende dialoog met alle betrokkenen.

De werkgroep “Optimaal onderwijs in een nieuwe demografische realiteit”
17 december 2010

Bijlage 1 Verplaatsen, kleurverschieten en fuseren

Verplaatsen

Een bevoegd gezag kan – met het doel om meer leerlingen op de school te krijgen - de mogelijkheid benutten een school te verplaatsen naar een voedingsgebied waar wel voldoende leerlingen zijn.

Ter verduidelijking, er is een verschil tussen verplaatsen en verhuizen. Verhuist een school naar een plek buiten het voedingsgebied, dan is er sprake van verplaatsing. Als een school verhuist binnen het eigen onveranderde voedingsgebied, dan is er geen sprake van verplaatsing. Verhuizen hoeft dus niet altijd te leiden tot verplaatsing, verplaatsing leidt wel altijd tot verhuizing.

Bij verplaatsing wordt getoetst aan de stichtingsnorm. Echter, wanneer de garantiefunctie van het openbaar onderwijs in het geding is, spelen deze normen geen rol. Verder moet bij verplaatsing goedkeuring worden gevraagd aan de minister.

In de circulaire 9 februari 1997 (moet waarschijnlijk 1998 zijn), kenmerk PO/A-98-4834 (Uitleg Gele Katern nr. 5 d.d. 25 februari 1998) worden de “spelregels” van het verhuizen en verplaatsen uitgelegd. Hierbij wordt met nadruk gewezen op het overleg tussen de bevoegde gezagen op het gebied van huisvesting, eventueel ook in andere gemeenten.

De procedure van verplaatsing is hetzelfde als de procedure van omzetting/kleurverschieten.

Omzetting/kleurverschieten

Een openbare school kan worden omgezet in een bijzondere school, of omgekeerd. Een omzetting noemt men ook wel “kleurverschieten”. Omdat de minister wil voorkomen dat een school van richting verandert om in stand te kunnen blijven, vindt een ministeriële toets plaats aan de stichtingsnorm.

Wanneer sprake is van de laatste openbare school, dan is de garantiefunctie van het openbaar onderwijs in het geding. De getalsnormen spelen dan geen rol.

Voorbeeld

Een katholiek schoolbestuur wil algemeen bijzonder worden. Vóór 1 februari dient het bestuur een aanvraag in bij het ministerie. De katholieke school moet aantonen dat zij dus na omzetting aan de stichtingsnorm voldoet. Vóór 1 mei beslist de minister of hij akkoord gaat met de omzetting. Het verzoek kan zonder tussenkomst van de gemeente geschieden.

Als er een openbare school bij betrokken is, dan loopt het uiteraard wel via de gemeente.

Fuseren

Een bevoegd gezag kan besluiten dat twee of meer scholen fuseren. Bij een fusie krijgt al het personeel van de betreffende scholen in het eerste jaar een garantiestelling. In het tweede fusiejaar geldt die garantie voor 50% van het personeel. In het derde fusiejaar is de formatie passend bij het leerlingaantal van de gefuseerde school.

Procedure

De procedure voor omzetting is dezelfde als voor verplaatsing en fusie. De procedure van orde verloopt als volgt:

- vóór 1 februari : Het bevoegd gezag doet een aanvraag bij de minister;
- vóór 1 mei: : De minister beslist.

De Wet op het primair onderwijs schrijft in het geval van omzetting alleen voor dat een school per 1 augustus voor bekostiging in aanmerking kan komen.

Bijlage 2: Inrichting van het basisonderwijs in Nederland.

In de Nederlandse Grondwet is opgenomen dat er vrijheid van onderwijs is. Dat houdt onder andere in, dat men vrij is een school op te richten en om onderwijs te geven dat gebaseerd is op een specifiek levensbeschouwelijke of maatschappijbeschouwelijke grondslag.

Dat betekent dat er in Nederland naast openbare scholen, ook bijzondere scholen zijn en worden opgericht.

Openbare scholen zijn publiekrechtelijke instellingen. Het bestuur van een openbare school wordt gevormd door het gemeentebestuur of een commissie daarvan. Deze commissie kan als een bestuur opereren, dat achteraf verantwoording aan de gemeenteraad aflegt.

Het openbaar onderwijs wordt van overheidswege gegeven.

Bijzondere scholen worden bestuurd door een vereniging of een stichting. Dit zijn privaatrechtelijke instellingen. Binnen het bijzonder onderwijs maakt men ook wel een splitsing in het zogenaamde 'confessioneel' bijzonder onderwijs (bijvoorbeeld rooms-katholieke en protestants christelijke scholen en 'algemeen' bijzonder onderwijs (bijvoorbeeld Montessorischolen, Jenaplan, enz.).

Algemeen bijzondere scholen zijn vooral opgericht door ouders die zich niet konden en kunnen vinden in het bestaande onderwijs. Algemeen bijzondere scholen gaan uit van de gelijkwaardigheid van levensbeschouwingen en maatschappelijke stromingen. Deze scholen worden bestuurd door een stichting of een vereniging.

Het is dus een **vorm van** openbaar onderwijs, maar dan bestuurd door een stichting of een vereniging. Ouders zelf hebben de school opgericht. De oprichting gebeurt hier dus niet vanuit de gemeente.

Het verschil tussen een stichting en een vereniging is dat ouders niet lid kunnen zijn van een stichting en wel van een vereniging.

Het bestuur van een vereniging legt jaarlijks verantwoording af aan de leden van de vereniging. Deze leden zijn bijna altijd de ouders.

Het bestuur van een stichting is eindverantwoordelijk.

Artikel 23 van de Grondwet regelt de vrijheid van onderwijs zowel wat betreft de keuze van richting als de keuze van inrichting van het onderwijs in Nederland.

Richting en inrichting van het onderwijs zijn dus twee verschillende begrippen. Een school van een bepaalde richting kan dus ook kiezen voor een bepaalde inrichting.

Richting: grondslag gebaseerd op levensovertuiging	Inrichting: grondslag gebaseerd op pedagogisch-didactische overtuiging
<ul style="list-style-type: none"> • Openbaar onderwijs (bij wet vereist, dus geen grondslag) • Protestants christelijk • Rooms-katholiek • Algemeen bijzonder • Vrije school • Joodse school • Hindoe school • Islamitische school • en andere	<ul style="list-style-type: none"> • Montessori • Jenaplan • Dalton • Freinet • Vrije school • en andere

De laatste jaren komen er op levensbeschouwelijke en pragmatische gronden mengvormen voor die een aparte benaming krijgen.

De samenwerkingsschool is een combinatie van openbaar en bijzonder onderwijs op één school.

Deze mengvorm levert in de praktijk problemen op.

In de jurisprudentie worden deze scholen steeds als openbare school gekwalificeerd.

In Venray zal een evt. samenwerkingsschool dus een combinatie moeten zijn van algemeen bijzonder en bijzonder onderwijs.

Toch zitten er rondom deze samenwerkingsschool nog wel een aantal wettelijke problemen die nader onderzocht zullen moeten worden, want de strikte noodzaak (getalsmatig) om een samenwerkingsschool te stichten c.q. door fusie van bestaande scholen te laten ontstaan is er niet.

Bij SPOVenray en regio werkt in het voordeel dat binnen de Stichting reeds scholen van de diverse denominaties werken en op dit punt het personeelsbeleid statutair geregeld is.

De interconfessionele school is een combinatie van een rooms-katholieke school en een protestants christelijke school. Deze scholen ontstaan meestal vanuit pragmatische redenen.

Het is bijna altijd een fusie van twee bestaande scholen die afzonderlijke wegens een te weinig aan leerlingen niet kunnen blijven bestaan.

Bij deze scholen heeft ook altijd een bestuurlijke fusie plaatsgevonden tussen de rooms-katholieke en protestants christelijke denominaties.

We spreken van **een oecumenische school** als een gefuseerd bestuur (rooms-katholiek en protestants-christelijk) vanuit levensbeschouwelijke overtuiging een combinatie van rooms-katholiek en protestants-christelijk onderwijs wil stichten. Bij deze school staat het christelijke aspect centraal en niet het denominatieve.

Bijlage 3.Tijdpad:

Het voorgenomen tijdpad voor de besluitvorming is als volgt:

- Nota “Optimaal onderwijs in een nieuwe demografische realiteit” finale bespreking in werkgroep. Wijzigingen verwerken – 12 januari 2010.
- Nota “Optimaal onderwijs in een nieuwe demografische realiteit” bespreken in College van Bestuur en Staf. Wijzigingen inventariseren en verwerken – 13 januari 2010.
- Nota “Optimaal onderwijs in een nieuwe demografische realiteit” bespreken in het DO. Adviseren en mogelijk aanpassen – 21 januari 2010.
- Nota bespreken in de Raad van Toezicht – 21 januari 2010.
- Terug in College van Bestuur. Voorgenomen besluit – 25 januari 2010.
- Formeel overleg met de GMR over de strategie van de medezeggenschap – 28 januari 2010
- College van Bestuur informeert de afdeling onderwijs van de gemeente na 28 januari 2010
- Medezeggenschapstraject tot 1 januari 2011
- Terugkoppeling in het DO van december 2010
- Besluit College van Bestuur in december 2010
- Raad van Toezicht in december 2010

Communicatie

25 januari 2010 De nota, inclusief het addendum, is onder embargo verstrekt aan de twee wethouders van onderwijs en leefbaarheid en hun beider beleidsambtenaren.

Deze worden aan hen toegelicht. Verder bespreken we het communicatie traject.

Brief naar de ouders met een vooraankondiging van de informatiekrant.

27 januari 2010 De infokrante met begeleidend schrijven per mail verspreiden aan directeuren, leerkrachten, GMR-leden en MR-leden van SPO Venray.

Interview voor De Limburger.

Persbericht voor Peel en Maas.

28 januari 2010 Artikelen in de krant: Peel en Maas en De Limburger.

29 januari 2010 De infokrante wordt verspreid aan, de Raad van Toezicht, ouders, College van B en W, betreffende ambtenaren, fractievoorzitters, commissieleden Maatschappelijke Diensten en Stedelijk Beheer, dorpsraden, inspectie en aan stakeholders als Raayland College, Synthese e.d. De infokrante verschijnt ook op onze website met een mogelijkheid om te reageren.

Start GMR traject

Februari 2010 Overleg met de teams van Regina Pacis, St. Jan de Doper, Maria, De Stek, De Hei, Antonius en De Meent

Overleg met de ouders van De Hei, Antonius, De Stek en Regina Pacis.

Overleg met ambtelijk apparaat

Presentatie voor de gemeenteraad

Maart 2010 Infoavond voor de medewerkers van SPO Venray: een voor de medewerkers van de scholen in Venray Centrum en een voor de medewerkers van de kerkdorpscholen.

Overleg met de 8 medezeggenschapsraden van de scholen die hierbij betrokken zijn.

Overleg met de vier dorpsraden.

Voortgang alle overleg.

Insprekbijeenkomst voor alle betrokkenen door de gemeenteraad.

Opdracht aan B en W voor het instellen van een onderzoeksgroep.

Vanaf April: Instelling adviesgroep, inclusief een werkgroep
Raad van Toezicht, College van Bestuur en GMR geven ruimte tot 1 januari 2011
Op verzoek van de GMR wordt de nota gesplitst in een beleidsdocument met
daarnaast t.z.t. de projectplannen.

Vanaf Oktober: Advies aan gemeenteraad en SPOVenray in concept uitgereikt.
Bespreking in de diverse geledingen van betrokkenen
Besluit gemeenteraad in deze.
Besluitvorming binnen SPOVenray voor 1 januari 2011 op basis van de herziene
beleidsnota.
Bekendmaking aan alle betrokkenen.

Bijlage 4 Visie Strategisch Beleidsplan Leerkrachtig.

SPOVenray : Een organisatie met en van blijvende betekenis voor kinderen, leraren en samenleving.
'Een leerarrangement voor elk kind.'

SPOVenray maakt een duidelijke en waarneembare omslag in haar onderwijs, waardoor dit past bij het kind van nu en van de toekomst. Fundamentele kenmerken van dat onderwijs zijn dat het kind mede eigenaar is van zijn eigen ontwikkeling en de gerichtheid op de brede ontwikkeling van kinderen. De basis hiervoor is ruimte voor en vertrouwen in de ontwikkelkracht van mensen.

Leerkrachten hebben een goed zicht op de ontwikkelingsmogelijkheden en de ontwikkelingsvraag van kinderen en zijn in staat hun pedagogisch, didactisch en organisatorisch handelen hierop af te stemmen. We gebruiken hiervoor het begrip leerarrangement.

Hierbij is het curriculum een combinatie van: inhoud op basis van methodisch aanbod en vraaggestuurd aanbod; een sterke sturing van de leerkracht en zelfsturing van het kind; een groepsgebonden werkwijze en een individuele werkwijze; zelfstandig verwerken, zelfstandig werken, coöperatief leren en zelfstandig leren.

Leerkrachten bieden leerlingen individueel en groepsgebonden betekenisvolle leerarrangementen aan passend bij hun leervraag, ontwikkeling en capaciteit. Daardoor worden kinderen uitgedaagd en worden de talenten van kinderen optimaal benut.

Leerkrachten werken met andere onderwijsprofessionals en professionals uit andere disciplines als team om in gezamenlijke verantwoordelijkheid het onderwijs vorm en inhoud te geven.

De leerkracht is begeleider van leerprocessen. De leerkracht is arrangeur en daagt leerlingen uit tot zelfstandig leren. Bestaande structuren en werkwijzen worden doorbroken. Grenzen worden opgezocht als het gaat om wet- en regelgeving die ontwikkeling van het gewenste onderwijs in de weg staan. Er wordt geëxperimenteerd en er worden pilots uitgevoerd.

Leerkrachten kunnen en durven dromen en daardoor experimenteren. De leerkracht wordt uitgedaagd om te excelleren. Hij / zij is, net als de kinderen, eigenaar van de eigen ontwikkeling. Netwerkleren biedt een belangrijke bijdrage aan het leren van de professionals (en van de kinderen). SPOVenray investeert maximaal in de ontwikkeling en professionalisering van haar medewerkers. SPOVenray heeft directe invloed op de opleiding van nieuwe leerkrachten. Dit gebeurt in samenwerking met andere stichtingen voor primair onderwijs in Noord-Limburg, Fontys Pabo Limburg en BCO Onderwijsadvies.

De directeur focust zich op de onderwijskundige ontwikkeling van de school en geeft samen met het team vorm en inhoud aan de visie. Er wordt gebruik gemaakt van een veelheid aan middelen om de visie te realiseren.

Aan partners van de scholen en aan SPOVenray wordt verantwoording afgelegd.

De scholen bieden de kinderen een veilige en uitdagende leeromgeving. De scholen zelf zijn voor de kinderen een leer- en ontdekkingomgeving. Dit is zichtbaar onder andere in de inrichting en de inzet van ICT-faciliteiten.

De school is een onderdeel van en levert een bijdrage aan de vormgeving van de sociale omgeving van het kind.

Ouders en school maken afspraken over pedagogische afstemming en wederzijdse bijdragen aan de ontwikkeling van het kind.

Toekomstbeeld:

'Als ik over 5 jaar in de scholen kom, dan zie ik kinderen die aan het werk zijn in en buiten het lokaal, in en buiten de school, gestuurd door hun eigen leerarrangement.'

Bijlage 5 Reactie SPOVenray op de aanbevelingen van het adviesrapport

SPOVenray heeft zich gebogen over de aanbevelingen die gedaan zijn, deze zijn als volgt verwerkt:

Aanbeveling 1: Scheiding notitie in beleid en uitvoering.

Reeds op voorstel van de GMR is de nota een beleidsnotitie. Alle uitvoeringscriteria zullen in uitvoeringsplannen en fusie effect rapportage worden meegenomen.

Aanbeveling 2: Visie SPOVenray op de kwaliteit van onderwijs.

Er is een expliciete verwijzing gemaakt naar het Strategisch Beleidsplan van SPOVenray (hoofdstuk 2.2. en bijlage 4).

Aanbeveling 3: Beleidstermijn op vijf jaar zetten.

De beleidstermijn is reeds in overleg met de GMR aangepast, door de schoolplanperiode van 4 jaar aan te houden.

Aanbeveling 4: Verantwoordelijkheden GMR/MR.

Deze zijn op verzoek van de GMR al duidelijker verwoord in hoofdstuk 4.

Aanbeveling 5: Fusie-effectrapportage.

SPOVenray heeft in haar uitvoeringsplannen structureel een fusie-effectrapportage gepland staan. Dit is in het verleden ook al gerealiseerd bij de fusie van de scholen in Brukske.

Aanbeveling 6: Leegstand verminderen.

Er was al overleg gepleegd met de gemeente (ambtelijk overleg) over de leegstand. Uiteraard zal SPOVenray dit overleg continueren. SPOVenray is al jaren bezig met het streven naar een school met een eigen peuterspeelzaal en kinderopvang, hetgeen op diverse scholen gerealiseerd is. Dit om te komen tot kindcentra.

Aanbeveling 7: De school in het kerkdorp.

Om een te rigide besluitvorming te voorkomen zal bij elke jaarlijkse monitoring de vraag beantwoord moeten worden of de kleine school voldoet aan de gestelde criteria. Het gaat hierbij om de centrale vraag of de school onderwijskundig en bedrijfsmatig goed functioneert en kan voortbestaan. De ondergrens van 50 leerlingen is hierbij een belangrijk criterium. Indien de school hieraan niet voldoet, zal bekeken worden of de kleine school hieraan binnen een termijn van twee jaar weer kan gáán voldoen.

Aanbeveling 8: Bijdrage gemeente in de kosten van leegstand bij de scholen in de kerkdorpen.

Uiteraard ondersteunt SPOVenray deze aanbeveling. Het is noodzaak en voorwaarde voor het voortbestaan van de kleine scholen. SPOVenray vindt dat deze aanbeveling voor alle kleine scholen zou moeten gelden.

Aanbeveling 9: Kleine scholen als speerpunt van onderwijskundig- en personeelsbeleid SPOVenray.

Alle scholen zijn vrij om hun eigen concept in overleg met ouders en andere belanghebbenden te ontwikkelen. Dit was en blijft, zoals verwoord in het Strategisch Beleidsplan. SPOVenray geeft alleen doelen en beleidskaders aan als het gaat om de kwaliteit van onderwijs, kwaliteit van personeel en financiële en materiële haalbaarheid. Daarbinnen opereren de scholen in autonomie. Uiteraard staat het de kleine scholen vrij om daarin gezamenlijk op te trekken. SPOVenray faciliteert al jarenlang actief het netwerken, leren van en met elkaar. Zij zal dit zeker continueren door een netwerk voor leerkrachten kleine scholen te initiëren en te faciliteren!

Aanbeveling 10: Convenant kleine scholen

SPOVenray vindt dit een prima voorstel.

Aanbeveling 11: Monitoring kleine scholen.

Alle SPOVenray scholen worden sinds 2003 jaarlijks gemonitord. Deze monitoring zal uitgebreid worden met de gang van zaken zoals die zal worden vastgelegd in het kleine scholen convenant. Daarnaast speelt natuurlijk de bevinding van de inspectie een grote rol.

Aanbeveling 12: Schoolgrootte in de wijken.

SPOVenray had dit al in de nota opgenomen.

Aanbeveling 13: BS de Hei, BS Regina Pacis.

Het was reeds voorzien voor deze twee scholen een uitvoeringsplan incl. een fusie-effectrapportage op te stellen; uiteraard in overleg met alle betrokkenen. Dit zal op korte termijn gaan plaatsvinden.

Aanbeveling 14: Flankerend beleid bij het verdwijnen van scholen.

Deze aanbeveling m.b.t. leerling-vervoer en verkeersveiligheid maakt deel uit van het uitvoeringsplan van SPOVenray en het convenant kleine scholen.

Aanbeveling 15: Vertrouwen tussen gemeente en SPOVenray.

SPOVenray is zich ervan bewust dat hieraan aandacht besteed moet worden door beide partijen. Dit in het belang van goed onderwijs in de gemeente Venray in een nieuwe demografische realiteit.

Bijlage 6 De huidige situatie in schooljaar 2010 - 2011

6.1 Onderstaand schetsen we de huidige situatie in Venray kern.

Leerlingenaantallen

Op de 10 basisscholen in Venray kern daalt het aantal leerlingen. Het aantal leerlingen tot 2015 is als volgt:

	School	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Bongerd	147	144	146	143	139	136
2	Coninxhof	140	136	126	119	109	104
3	Estafette	288	294	277	270	265	260
4	Hommel	452	434	420	405	395	376
5	Keg	321	303	323	307	289	275
6	Kruudwis	245	224	217	206	201	192
7	Landweert	227	184	203	194	188	180
8	Petrus' Banden	428	449	416	401	387	367
9	Toverbal	176	177	189	191	195	189
10	Vlaswei	259	246	243	240	233	222
	totaal:	2683	2591	2560	2476	2401	2301

We baseren ons hier op de gemeentelijke prognose van 2009, omdat de provinciale prognose geen onderscheid maakt tussen wijken en kerkdorpen, maar zich alleen richt op totale leerlingenaantallen in Venray. De provinciale prognose ligt iets positiever dan de door ons gehanteerde gemeentelijke prognose. De cijfers van de eerste en de tweede kolom zijn gebaseerd op de werkelijke leerlingaantallen per 01-10-2009 en per 01-10-2010. De overige kolommen zijn prognosecijfers.

Geografische spreiding

- In de wijk 't Brukske ligt Samenwerkingsschool Estafette. We zijn druk doende een brede school in 't Brukske te ontwikkelen.
- Op redelijk korte afstand van deze school liggen de Bongerd (RK) en de Hommel (PC). De Bongerd ligt in de vergrijzende wijk Zuid, waarin wel sprake is van inbreidingsprojecten. De school heeft ook leerlingen uit het centrum, uit 't Brukske en uit Zandakker / Schutsboom en Antoniusveld.
- In Veltum zijn de Keg (OO) en Coninxhof (RK) in hetzelfde gebouw gehuisvest.
- In Landweert zijn de Vlaswei (RK) en de Landweert (OO) naast elkaar gebouwd. Enkele straten verder ligt de Kruudwis. (RK).
- De Toverbal (RK) ligt tegen de rand van de nieuwe wijk de Brabander en is betrokken bij de vorming van de Expertise Campus De Droom van Venray. Dit geldt ook voor de SBO Focus.
- De Petrus' Banden (RK) ligt op de grens van het centrum.

Leerling-spreiding

Ouders hebben vrije schoolkeuze voor alle scholen in de gemeente Venray. Enkele scholen voeren een aanvullend aannamebeleid. Dit betreft dan beperkingen met betrekking tot de capaciteit van het permanente schoolgebouw of er zijn pedagogische of onderwijskundige beperkingen. SPOVenray streeft ernaar dat de populatie van een school een afspiegeling is van de wijk; voor de PC-school geldt een afspiegeling van de regio.

6.2 Onderstaand schetsen we de huidige situatie in de kerkdorpen

Geografische spreiding

Vredepeel (23) en Merselo (105) worden door één directeur geleid. De schoolontwikkeling op beide scholen loopt gedeeltelijk parallel. Op gebied van sport en cultuur werken de dorpen nauw samen.

Veulen (61) en Heide (22) worden door één directeur geleid. Teamvergaderingen en onderwijskundige vergaderingen zijn voor beide scholen gemeenschappelijk. Op gebied van sport en cultuur werken de dorpen nauw en goed samen.

Oirlo (135) en Castenray (69) worden door één directeur geleid. Er is nog geen sprake van een gezamenlijke schoolontwikkeling omdat deze directiesituatie van zeer recente datum is. Op gebied van sport en cultuur werken de dorpen nauw samen.

De scholen in Leunen (222), Oostrum (194) en Ysselsteyn (254) functioneren met een eigen directeur.

Leerlingaantallen

Op de 9 basisscholen in de kerkdorpen daalt het aantal leerlingen. Het aantal leerlingen tot 2015 is als volgt:

	School	Dorp	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Antonius	Veulen	64	61	58	55	48	41
2	Hei	Heide	42	22	38	34	29	29
3	Jan de Doper	Merselo	106	105	99	100	100	95
4	Maria	Oirlo	144	135	124	112	96	83
5	Meent	Leunen	230	222	212	203	195	182
6	Meulebeek	Oostrum	200	194	187	181	176	169
7	Oda	Ysselsteyn	277	254	229	208	196	178
8	Regina Pacis	Vredepeel	31	23	28	25	22	21
9	Stek	Castenray	78	69	68	62	61	60
totaal:			1172	1085	1043	980	923	858

We baseren ons hier op de gemeentelijke prognose van 2009, omdat de provinciale prognose geen onderscheid maakt tussen wijken en kerkdorpen, maar zich alleen richt op totale leerlingaantallen in Venray. De provinciale prognose ligt iets positiever dan de door ons gehanteerde gemeentelijke prognose. De cijfers in de eerste en in de tweede kolom zijn gebaseerd op de werkelijke leerlingaantallen per 01-10-2009 en per 01-10-2010. De overige kolommen zijn prognosecijfers.

Leerling-spreiding

Ouders hebben vrije schoolkeuze voor alle scholen in de kerkdorpen en Venray kern. Enkele scholen voeren een aanvullend aannamebeleid. Dit betreft dan beperkingen met betrekking tot de capaciteit van het permanente schoolgebouw of er zijn pedagogische of onderwijskundige beperkingen. Onderwijsvoorzieningen onderhouden een open relatie met het dorp.

SPOVenray is van mening dat zij zich primair moet richten op kwalitatief hoogwaardige onderwijsvoorzieningen, die toekomstbestendig zijn als partner binnen integrale kindcentra.

Bijlage 7 Beleidskader.

Uitgangspunten van beleid.

SPOVenray maakt onderscheid tussen kleine scholen met 50 -100 leerlingen en scholen groter dan 100 leerlingen.

Het schoolgebouw is richtinggevend voor het gewenste grootte van de school.

Scholen hebben een evenwichtige opbouw van de leerlingenpopulatie.

SPOVenray draagt zorg voor een passende denominatieve spreiding van scholen.

SPOVenray draagt zorg voor een passende geografische spreiding van scholen.

Ouders hebben en houden vrijheid van keuze voor een school. Echter scholen kunnen een eigen aannamebeleid voeren aanvullend aan het beleid van SPOVenray.

Scholen hebben een goede relatie met het dorp, de wijk, de kerken.

Onderwijs:

Het onderwijskundig beleid zoals verwoord in het strategisch beleidsplan Leerkrachtig is kaderstellend voor de onderwijskundige ontwikkeling van scholen.

Een school maakt deel uit van een integraal kindcentra en werkt samen met andere professionals zoals vakleerkrachten cultuur en sport, maatschappelijk werk, peuterspeelzaal, kinderopvang e.d.

Scholen bieden dagarrangementen.

Scholen zijn binnen de kaders autonoom in de vormgeving van de schoolorganisatie en het onderwijs.

Het onderwijs dient van hoge kwaliteit te zijn met juiste opbrengsten. Dit wordt gemonitord door SPOVenray en de inspectie van onderwijs.

Scholen leveren maatwerk zoals dit in passend onderwijs wordt verlangd en bieden leerarrangementen voor elk kind.

Scholen hebben een goed functionerend leerling-zorg systeem dat gebaseerd is op de afspraken binnen het samenwerkingsverband in deze.

Scholen werken aan eigen onderwijsconcepten. SPOVenray stimuleert diversiteit hierin.

Personeel:

Al het personele beleid van SPOVenray is kaderstellend voor de scholen.

Het personeel dient bekwaam te zijn en zich voortdurend te professionaliseren. Zij maken deel uit van lerende netwerken. De NSA competenties zijn leidend voor directeuren en SBL competenties leraar A en leraar B zijn leidend voor leerkrachten hierbij. Ook voor de IB-ers is een competentieprofiel opgesteld.

Er is in toenemende mate noodzaak tot specialisme bij leerkrachten (rekenen/ taal/ ict/ arbo/ techniek/cultuur e.d.)

Op alle scholen zijn goed opgeleide en deskundige IB-ers.

Op alle scholen zijn de taken goed verdeeld passend bij deskundigheid en affiniteit met een passende taakbelasting.

De teams zijn goed gefaciliteerd in menskracht en middelen

Door de krimp van het personeel wordt de brede inzetbaarheid steeds belangrijker en dient al het personeel hier aan te voldoen.

Personeel heeft een aanstelling bij het bestuur en niet bij de school. De krimp op school A kan gevolgen hebben voor de personele bezetting van andere scholen.

Op elke school is een deskundig en gefaciliteerd management, dat ondersteund wordt door een conciërge en administratieve hulp. Indien gewenst heeft een grotere school een professioneel middenmanagement

De school moet uitkomen met de personele middelen die vanuit het ministerie worden toegekend.

Instandhoudingkosten

Daar waar leegstand is zal eerst verhuur gerealiseerd worden aan de partners binnen een kindcentrum. Daar waar dit niet mogelijk is zullen de kosten van leegstand door derden gedragen moeten worden.

De school moet uitkomen met de materiële vergoeding van het ministerie en met de daarop gebaseerde schoolbegroting.

Voor de kleine scholen is een convenant kleine scholen afgesloten met de gemeente en de dorps- of wijkraad.

Financiën

Scholen moeten uitkomen met hun personele en financiële middelen en zich houden aan de goedgekeurde schoolbegroting.